

Legyen $f : \mathbb{Z}^+ \rightarrow \mathbb{R}^+$ egy tetszőleges végtelenbe tartó függvény. Bizonyítsuk be, hogy léteznek olyan X és Y bajtársias halmazok, hogy $\frac{X(n)}{n}$ és $\frac{Y(n)}{n}$ is a 0-hoz tartanak, és tetszőleges $\varepsilon > 0$ -ra létezik olyan $n \in \mathbb{Z}^+$, hogy

$$\frac{\min \{X(n), Y(n)\}}{f(n)} < \varepsilon.$$

*
*
*

Beküldési határidő: 2022. december 10.

Elektronikus munkafüzet: <https://www.komal.hu/munkafuzet>

*
*
*

Informatikából kitűzött feladatok

I. 574. Egy hosszú polcon dobozok helyezkednek el sorban egymás mellett, melyeket pozitív egész számok azonosítanak. Egy robot képes arra, hogy a polcról levegyen egy dobozt, képes arra, hogy magánál tartson egy dobozt, és képes arra, hogy a polcon egy üres helyre elhelyezze a magánál tartott dobozt. Ezenkívül a robot a polc elejétől a végéig tud mozogni előre és vissza, akár úgy is, hogy dobozt hoz magával, valamint képes arra, hogy mozgás közben egy polcon lévő dobozt egy szomszédos üres helyre toljon át. A robot rendező algoritmus a következők szerint vezérli a robotot:

1. Elindul a polc elejétől, és ha van olyan doboz, amely nagyobb azonosító számmal rendelkezik, mint az utána következő doboz, akkor azt leveszi a polcról.
2. Mozog tovább a polc vége felé, miközben tartja a kivett dobozt, és minden olyan dobozt a polc eleje felé tol a szomszédos üres helyre, amely kisebb azonosító számú, mint az a doboz, amit a kezében tart.
3. Ha talál olyan dobozt, amely nagyobb azonosító számú, mint a kezében tartott doboz, akkor azt már nem tolja a polc eleje felé, hanem az azt megelőző üres helyre leteszi a magánál tartott dobozt. Ezután visszatér a polc elejére, ahol az 1. pont szerint kezdi ismét a működését.
4. Ha a polc elejétől indulva nem talál olyan dobozt, amely nagyobb azonosító számmal rendelkezik, mint a következő doboz, akkor abbahagyja a rendezést, mivel a dobozok az azonosító számok szerint növekvő sorrendben vannak.

Készítsünk programot, amely adott dobozok esetén megadja, hogy a robotnak hányszor kell levennie dobozt a polcról, illetve hányszor kell egy hellyel odébb tolnia dobozt!

A program a *standard bemenet* első sorából olvassa be a dobozok N számát ($2 \leq N \leq 20$), majd a második sorából a dobozok azonosító számát, N darab különböző pozitív egészet. A program a *standard kimenet* egyetlen sorába írja ki, hogy hányszor kellett a robotnak a rendezés során levennie egy dobozt, illetve hányszor kellett egy szomszédos helyre odébb tolnia egy dobozt.

Példák:

Bemenet (a / jel sortörést helyettesít)	Kimenet
4 / 3 6 7 4	2 2
6 / 8 4 5 9 3 1	6 11
8 / 5 6 1 9 7 3 10 2	12 13

Beküldendő egy tömörített `i574.zip` állományban a program forráskódja, valamint a program rövid dokumentációja, amely tartalmazza a megoldás rövid leírását, és megadja, hogy a forrásállomány melyik fejlesztői környezetben fordítható.

I. 575. Egy kiszámolóban tíz ember áll körben, és a következő szabályok szerint játszanak:

1. Először mindenki gondol egy négyjegyű egész számra. Ezután a játék menetekből áll addig, amíg valakinek 0 nem lesz a száma. Ekkor ő a kiszámoló nyertese.
2. Az első menet előtt véletlenszerűen kisorsolnak egy játékost a 10-ből, ő lesz az első menetben a „számoló”.
3. A „számoló” megnézi a számának utolsó számjegyét (legyen ez k), és számol saját magától indulva k lépést a körben előre, így kiszámolja a következő körben „számoló” játékost. Ha k értéke 0, akkor ismét ő lesz a számoló. Ezután elhagyja a saját számának utolsó jegyét, és az így kapott szám az ő száma.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1		1. játékos	2. játékos	3. játékos	4. játékos	5. játékos	6. játékos	7. játékos	8. játékos	9. játékos	10. játékos
2	1. menet	5817	6332	8987	2139	4965	4547	8127	3720	8095	4322
3	2. menet	5817	6332	8987	213	4965	4547	8127	3720	8095	4322
4	3. menet	5817	6332	898	213	4965	4547	8127	3720	8095	4322
5	4. menet	5817	6332	898	213	4965	4547	8127	3720	8095	432
6	5. menet	5817	633	898	213	4965	4547	8127	3720	8095	432
7	6. menet	5817	633	898	21	4965	4547	8127	3720	8095	432
8	7. menet	5817	633	898	21	4965	4547	812	3720	8095	432
9	8. menet	5817	633	898	2	4965	4547	812	3720	8095	432
10	9. menet	5817	633	898	2	496	4547	812	3720	8095	432
11	10. menet	5817	633	898	2	496	4547	812	3720	8095	43
12	11. menet	5817	63	898	2	496	4547	812	3720	8095	43
13	12. menet	5817	63	898	2	49	4547	812	3720	8095	43
14	13. menet	581	63	898	2	49	4547	812	3720	8095	43
15	14. menet	581	63	898	2	49	4547	812	372	8095	43
16	15. menet	581	63	898	2	49	4547	812	37	8095	43
17	16. menet	581	63	898	2	49	4547	812	37	8095	4
18	17. menet	581	63	89	2	49	4547	812	37	8095	4
19	18. menet	58	63	89	2	49	4547	812	37	8095	4
20	19. menet	58	6	89	2	49	4547	812	37	8095	4
21	20. menet	58	6	89	2	4	4547	812	37	8095	4
22	21. menet										
23	22. menet										
24	23. menet										

4. A játék minden menetében a 3. pontban leírtak szerint jár el a számláló, kivéve akkor, ha az ő száma már egyjegyű. Ebben az esetben a játék véget ér, ő a nyertes.

Szimuláljuk a játékot táblázatkezelő segítségével az alábbi mintát felhasználva. Minden sorban számítsuk ki az egyes játékosok számát, illetve jelezzük feltételes formázással, hogy ki a számoló játékos. A táblázatban csak az utolsó menetig jelenjenek meg adatok, de a munkafüzet legyen felkészítve a lehető leghosszabb, azaz legtöbb menetből álló játékra is.

A megoldást a táblázatkezelő beépített függvényeivel készítsünk el, az L oszloptól jobbra segédcellákat használhatunk, de saját függvényt vagy makrót ne alkalmazzunk. A táblázat formázását a *mintához* hasonlóan alakítsuk ki.

Beküldendő egy tömörített `i575.zip` állományban a megoldást tartalmazó munkafüzet és a megoldás rövid leírását bemutató dokumentáció.

I. 576 (É). A digitális kultúra emelt szintű érettségi vizsga gyakorlati feladatsorában az adatbázis-kezelési feladatot az XAMPP nyílt forráskódú webservert és adatbázis-kezelő rendszerrel kell megoldani. A vizsgázó SQL-parancsok formájában kapja meg az adatbázist, a táblákat létrehozó és adatfeltöltő eljárásokat. Ebben a feladatban az érettségihez hasonló feladatokat kell megoldani, illetve az adatbázis létrehozását is nekünk kell elvégezni.

A *Nemzet Művésze* díj a legmagasabb művészi elismerés, amelyet 2014 óta osztanak ki. A jelenlegi és a már elhunyt díjazottakról a magyar nyelvű Wikipédia oldalán adatok állnak rendelkezésre, amit forrásként használhatunk: https://hu.wikipedia.org/wiki/A_Nemzet_Művésze.

Az itt található adatok segítségével hozzuk létre azt a `nemzetmuvesze.sql` állományt, amelyet végrehajtva létrejön az adatbázis, a szükséges táblák a megfelelő számú, típusú, beállítású mezőkkel és az adatok feltöltése is megtörténik a táblákba. Ügyeljünk arra, hogy kiszámítható, felesleges adatokat ne tároljunk.

A következő feladatok megoldó SQL parancsokat rögzítsük a feladatok végén zárójelben megadott nevű és `.sql` kiterjesztésű szöveges állományokban. A lekérdezésekben pontosan a kívánt mezők szerepeljenek, felesleges mezőt ne jelenítsünk meg.

1. Mentsük le a megadott webcímről a Nemzet Művésze-díj adatait.

Tetszőleges alkalmazással rendezzük át, töröljük ki a felesleges, illetve egészítsük ki a szükséges adatokkal a táblákat. Használhatunk például szövegszerkesztőt, táblázatkezelőt vagy készíthetünk saját programot is. Az átalakítás egyes lépéseit más-más programmal is végezhetjük. A rendezett adatokat utolsó lépésként TXT típusú, tabulátorokkal tagolt UTF-8 kódolású egyszerű szöveges állományokként mentjük, amelyek neve a táblanevekkel egyezzen meg. Az állományok első sora tartalmazza a mezőneveket az azonosításhoz.

2. Készítsünk új adatbázist `nemzetmuvesze` néven. Készítsük el az adattáblákat az adatbázisban. A létrehozás során állítsuk be a megfelelő típusokat és elsődleges kulcsokat! (`2nemzet`)

3. Töltsük be az adattáblákba az adatokat a szöveges állományokból!
4. Lekérdezés segítségével írassuk ki, hogy Rubik Ernő milyen művészeti ágban és hány évesen nyerte el a címet. (4rubik)
5. Készítsünk lekérdezést, amely meghatározza, hogy melyik évben adták ki utoljára a Nemzet Művésze díjat. (5uto1so)
6. Lekérdezés segítségével adjuk meg, hogy ki a legfiatalabb díjazott és mennyi időse a lekérdezés futtatásának pillanatában. (6fiatal)
7. Lekérdezés segítségével adjuk meg, hogy a jelenlegi díjazottak közül hányan tartoznak az egyes művészeti ágakhoz. A létszám mellett a művészeti ágak nevei jelenjenek meg. (7stat)
8. Soroljuk fel lekérdezés segítségével *Varga Imrével* együtt azoknak a nevét, akik vele azonos évben kapták meg a kitüntetést. (8varga)
9. Listázzuk ki azon díjazottak nevét és művészeti ágát, akiknek a művészeti tevékenysége ebben a körben ritka, azaz kevesebb, mint 5 személynél szerepel az adatbázisban. (9ritka)

Beküldendő egy tömörített `i576.zip` állományban az adatbázist létrehozó szöveges állomány és a feladatok megoldását adó lekérdezések.

I/S. 66. Babel tornyát több évszázada folyamatosan építik, és (a földszinten kívül) már N emelettel rendelkezik. Hillalum (egy kőműves, akit most vettek fel, hogy segítsen az építkezésen) a földszinten áll és felkészül az akár több hétig tartó lépcsőzésre, mire feljut a torony legfelső emeletére.

Mivel a torony minden emeletén más-más turisztikai látványosság kapott helyet, Hillalum tudja, hogy egy nap csak D emeletet fog feljebb mászni. Sőt, minden T -edik nap pihenőt tart, és egyáltalán nem lépcsőzik aznap. Hillalum csak nappal mászik felfelé, éjszaka azonban a kőművesek mindig hozzáépítenek még X darab emeletet a toronyhoz.

Adjuk meg, hogy Hillalumnak hány napba telik, mire feljut a torony legfelső emeletére.

A bemenet egyetlen sorában az N , D , T és X számok szerepelnek szóközzel elválasztva.

A kimenet egyetlen sorában egy szám szerepeljen, hogy hány nap alatt jut fel Hillalum a torony tetejére (vagy -1 , ha sosem ér fel a legfelső emeletre).

Példák:

Bemenet (a / jel sortörést helyettesít)	Kimenet
7 3 100 1	3
7 3 2 1	9
100 5 10 6	-1

Korlátok: $N, D, T, X \leq 10^9$; $0 \leq X$; $1 \leq N, D$; $2 \leq T$. Időlimit: 0,4 mp.

Értékelés: a pontok 50%-a kapható, ha a program helyes kimenetet ad $N, D, T, X \leq 100$ esetén.

Beküldendő egy `is66.zip` tömörített állományban a megfelelően dokumentált és kommentezett forrásprogram, amely tartalmazza a megoldás lépéseit, valamint megadja, hogy a program melyik fejlesztői környezetben futtatható. A dokumentáció tartalmazza a megoldás elméleti háttérét, az esetleg felhasznált forrásokat. Ne tartalmazzon kódrészleteket, azok magyarázata kódkommentek formájában a forrásprogramban szerepeljen.

S. 165. Egy gyorsétteremlánc két különböző étteremben dolgozó alkalmazottja rájött, hogy ha a jelenlegi munkahelyük helyett egymás munkahelyére járnának dolgozni, akkor mindkettőjüknek kevesebbet kellene utazni. Szeretnének javaslatot tenni a felettesüknek a munkahelyek újraosztására, de a probléma sajnos túl bonyolultnak bizonyult, hogy papíron kiszámolják.

Adott egy város úthálózata, mely csúcsokból és az őket összekötő súlyozott élekből áll. Van továbbá valahány éttermünk és D alkalmazottunk, akikről tudjuk, honnan és hova járnak dolgozni. A feladatunk úgy újraosztani a munkahelyeket, hogy az alkalmazottak munkahelytől vett távolságának összege a lehető legkisebb legyen. (Tegyük fel, hogy a dolgozóknak egyéb preferenciája nincs.)

A bemenet első sorában a csúcsok N és az élek M száma található. A következő M sor egy-egy utat ír le, a két végpontjának sorszámával és az él súlyával (az út hosszával). Ezután az alkalmazottak D száma, majd D sorban az alkalmazottak lakhelyének és munkahelyének csúcsszáma található. Mindent 0-tól indexelünk és egy csúcsban legfeljebb egy étterem van.

A kimenet egyetlen sorában az elérhető legkisebb távolságösszeg szerepeljen, ha az újraosztás után minden étteremben ugyanannyian dolgoznak, mint előtte.

Példa:

Bemenet (a / jel sortörést helyettesít)	Kimenet
6 5 / 0 1 1 / 1 2 2 / 1 5 1 / 3 4 2 / 4 5 1 2 / 0 5 / 3 2	6

Megjegyzés: Mint ahogy a példa is mutatja, előfordulhat, hogy valaki így többet fog utazni.

Korlátok: $N \leq 500$, $M \leq 1000$, $D \leq 100$. Időlimit: 1 mp.

Értékelés: A pontok 50%-a kapható, ha a program helyes kimenetet ad a $D \leq 10$ esetekre.

Beküldendő egy `s165.zip` tömörített állományban a megfelelően dokumentált és kommentezett forrásprogram, amely tartalmazza a megoldás lépéseit, valamint megadja, hogy a program melyik fejlesztői környezetben futtatható. A dokumentáció tartalmazza a megoldás elméleti háttérét, az esetleg felhasznált forrásokat. Ne tartalmazzon kódrészleteket, azok magyarázata kódkommentek formájában a forrásprogramban szerepeljen.

A feladatok megoldásai regisztráció után a következő címen tölthetők fel:

<https://www.komal.hu/munkafuzet>

Beküldési határidő: 2022. december 15.